

Klimat- och näringslivsdepartementet

Diarienummer KN2025/01284

Remiss SOU 2025:68 Nya samverkansformer, modern byggnads- och reparationsberedskap – för ökad försörjningsberedskap

1 Inledning

Region Gotland har beretts tillfälle att yttra sig över betänkandet SOU 2025:68 Nya samverkansformer, modern byggnads- och reparationsberedskap – för ökad försörjningsberedskap.

Regionen välkomnar utredningens helhetsgrepp om att stärka Sveriges försörjningsberedskap, särskilt vad gäller bygg- och reparationskapacitet i kris och höjd beredskap. Gotland har, som landets enda ö-region med både kommunala och regionala uppgifter, särskilda förutsättningar som behöver beaktas vid genomförandet av förslagen.

2 Övergripande synpunkter

Region Gotland delar i huvudsak utredningens bedömning, exempelvis att det krävs fördjupad samverkan mellan stat, näringsliv och offentlig sektor för att säkra samhällsviktiga funktioner.

Region Gotland ställer sig bakom SKR:s yttrande. Region Gotland vill särskilt poängtera att kommuner och regioner bör omfattas av möjligheten att ingå F-avtal. Det är i många fall kommunen eller regionen som är avtalspart för de mest kritiska funktionerna

Region Gotland betonar i likhet med SKR vikten av att kommuner och regioner får tillräcklig finansiering för att bygga upp ett motståndskraftigt civilt försvar. Vi vill särskilt belysa detta behov utifrån Gotlands strategiska läge och roll inom totalförsvaret

Gotland är Sveriges enda ö-region och har både kommunalt och regionalt ansvar. Detta betyder att många uppdrag är i ett geografiskt läge med extra krav såsom logistik, försörjning, transport och beroende av fastland.
(Remissvar över betänkandet Motståndskraft i samhällsviktiga tjänster (SOU 2024:64))

Geografiska och logistiska förhållanden på Gotland ställer unika krav på lokal och regional beredskap. Det krävs en högre robusthet och självförsörjning för att säkra leveranser, infrastrukturer och tjänster som är sårbara för avbrott i jämförelse med kontinentala kommuner.

3. Försörjnings- och upphandlingsberedskap

Region Gotland stödjer förslagen om att offentlig upphandling i större utsträckning ska väga in försörjningsberedskap.

Det är dock nödvändigt att:

- Staten tillhandahåller tydliga vägledningar, mallar och juridiskt stöd för hur beredskapsaspekter ska integreras i kommunala upphandlingar.
- Finansiering och kompensation beaktas för mindre kommuner och regioner med särskilda geografiska utmaningar, såsom Gotland.
- MSB och andra beredskapsmyndigheter erbjuder stöd i kompetensutveckling för upphandlare och beredskapssamordnare på lokal nivå.

Gotlands geografiska läge innebär att leveranskedjor snabbt kan påverkas vid störningar. För att försörjningsberedskapen ska fungera krävs att kommunala avtal innehåller krav på leveranssäkerhet, lokala lagerhållningslösningar och prioriterad tillgång till reservdelar.

4. Bygg- och reparationsberedskap

Region Gotland instämmer i att en organiserad bygg- och reparationsberedskap är nödvändig för att kunna upprätthålla kritisk infrastruktur vid kris.

För Gotlands del är det särskilt angeläget att:

- säkerställa lokalt tillgängliga entreprenörs- och hantverksresurser, eftersom tillgång till resurser från fastlandet kan vara begränsad.
- staten överväger riktade stöd till ö-regioner för uppbyggnad av beredskapsresurser.
- Gotland kan delta som pilotregion i utvecklingen av nya samverkansmodeller mellan kommun, region, stat och näringsliv.

5. Samverkan och ansvarsfördelning

Region Gotland välkomnar förslagen om att utveckla nya samverkansformer men betonar att ansvarsfördelningen mellan stat, region och kommun måste vara tydlig.

För Gotland, som bär dubbla roller, krävs särskild anpassning av finansiering och rapporteringskrav. Staten bör säkerställa att ö-regionens dubbla uppdrag inte leder till otydlighet eller dubbel administration.

Regionstyrelsen

Meit Fohlin (S)
Ordförande Regionstyrelsen

Stefan Hollmark
Regiondirektör